СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ

УДК 130.2
DOI https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2026.3.7

Анісімов Олександр Олександрович
здобувач кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
вул. Старопортофранківська, 26, Одеса, Україна
orcid.org/0009-0001-2907-7576

ХОЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЖИТТЄВОГО УСПІХУ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ФЕНОМЕНУ

Актуальність проблеми. *У статті здійснено філософське осмислення життєвого успіху як соціокультурного феномену на методологічних засадах холістичного підходу. Класичні теоретичні підходи (аксіологічний, системний, феноменологічний та ін.) демонструють обмеженість дослідження життєвого успіху як цілісного соціокультурного феномену. Це зумовлює необхідність теоретико-методологічного переосмислення феномену життєвого успіху на засадах холістичної методології. На відміну від класичних концепцій, холізм розглядає особистість як відкриту систему, що перебуває у постійній взаємодії із соціокультурним середовищем.* ***Мета дослідження –*** *філософське осмислення життєвого успіху на методологічних засадах холістичного підходу.* ***Теоретико-методологічні основи дослідження.*** *Методологічну основу дослідження становлять холістичний, системний, соціокультурний, аксіологічний, феноменологічний підходи, а також методи аналізу, синтезу, порівняння, концептуального моделювання та теоретичного узагальнення.* ***Результати дослідження.*** *Доведено, що життєвий успіх не є виключно результатом індивідуальних досягнень, його зміст визначається системою суспільних цінностей, культурними нормами, історичним контекстом, соціальними практиками та характером взаємодії особистості із соціальним середовищем. Запропоновано авторське визначення життєвого успіху як соціокультурного феномену, що формується у процесі взаємодії особистості із соціальним і культурним середовищем та проявляється у гармонійному поєднанні самореалізації, суспільного визнання, смисложиттєвих орієнтирів. Розроблено авторську холістичну модель життєвого успіху як емерджентної властивості системи «особистість – культура – суспільство», що виникає внаслідок взаємодії онтологічного, аксіологічного, антропологічного, екзистенційного та соціокультурного вимірів людського буття. Доведено, що соціокультурне середовище виступає не зовнішньою умовою, а невід'ємним елементом формування життєвого успіху, визначаючи систему цінностей, смислів, моделей поведінки та можливостей самореалізації особистості. Обґрунтовано, що холістична методологія відкриває нові можливості для філософського аналізу успіху в умовах глобальних суспільних трансформацій, цифровізації та ціннісної невизначеності сучасного світу.*

Ключові слова: *життєвий успіх, холізм, холістичний підхід, соціокультурний феномен, цінності, культура, самореалізація, особистість.*

Вступ. У сучасному суспільстві дослідження феномену життєвого успіху набуває особливої актуальності у зв'язку з трансформацією соціокультурного простору, переосмисленням цінностей і зміною моделей самореалізації особистості. Протягом останніх десятиліть успіх став однією з ключових категорій, через яку осмислюються індивідуальні життєві стратегії, професійна діяльність, особистісний розвиток і суспільне визнання. Водночас стрімкі процеси

© Анісімов О. О., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

глобалізації, цифровізації, поширення інформаційних технологій, воєнні та інші цивілізаційні виклики істотно змінюють зміст цього поняття, розширюючи його межі та ускладнюючи критерії оцінювання.

В межах існуючих концептуальних рамок дослідження успіх пов'язується з досягненням суспільно схвалених результатів – високого соціального статусу, матеріального достатку, професійної кар'єри чи влади, або з професійною, соціальною, творчою самореалізацією особистості. В сучасних умовах зростає значущість внутрішніх критеріїв успішності: психологічного благополуччя, гармонії із собою, відповідності діяльності власним цінностям, здатності до самореалізації, творчості, відповідального вибору та пошуку сенсу життя. Успіх дедалі більше сприймається не як кінцевий результат, а як показник гармонійного розвитку особистості, її здатності до відповідального вибору та конструктивної взаємодії із соціальним світом. Тому класичні теоретичні підходи (аксіологічний, системний, феноменологічний та ін.) демонструють обмеженість дослідження життєвого успіху як соціокультурного феномену. Це зумовлює необхідність теоретико-методологічного переосмислення феномену життєвого успіху на засадах холістичної методології.

У сучасній соціальній філософії дедалі більшого поширення набувають концепції, які розглядають суспільство як складну відкриту систему взаємопов'язаних процесів і взаємодій. Ідеї мережевої взаємодії, соціального конструювання соціальної реальності, аксіологічної зумовленості діяльності людини створюють методологічні передумови для формування цілісної концепції життєвого успіху, що інтегрує різні рівні людського буття. Саме тому актуальним науковим завданням є розроблення холістичної моделі дослідження життєвого успіху як соціокультурного феномену, що дає змогу не лише поглибити теоретичне розуміння природи життєвого успіху, а й сформувати нові методологічні засади його дослідження в контексті сучасних соціокультурних трансформацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Феномен життєвого успіху належить до тих категорій, що мають міждисциплінарний характер і досліджуються в межах філософії, соціології, психології, культурології, педагогіки, економіки, менеджменту. Така різноманітність наукових підходів свідчить не лише про складність цього феномену, а й про відсутність єдиної концептуальної моделі його інтерпретації. У сучасному науковому дискурсі успіх розглядається як особистісна характеристика, результат діяльності, соціальний конструкт, цінність, життєва стратегія або показник ефективності індивіда. Водночас кожна з цих інтерпретацій відображає лише окремі аспекти складної природи успіху, що актуалізує необхідність його цілісного філософського осмислення.

Серед сучасних західних вчених дослідження різних аспектів життєвого успіху, самореалізації особистості представлено в роботах Д. Баумана [1], М. Замбеллі [2], М. Джошанлу [3], П. Рікера [4], Б. Латура [5], Ч. Тейлора [6], ін. Важливим напрямом сучасних досліджень є концепція соціального резонансу Г. Рози. Учений переконливо доводить, що відчуження, прискорення соціального часу та домінування інструментальної раціональності істотно змінюють уявлення про успіх, який дедалі більше залежить від здатності людини вибудовувати змістовні взаємини із соціальним і культурним середовищем [7].

Особливе місце серед сучасних концепцій посідають дослідження Р. Веенховена, присвячені взаємозв'язку між щастям, якістю життя та соціальними умовами розвитку особистості. Науковець доводить, що суб'єктивне благополуччя є важливою характеристикою життєвої реалізації людини, однак не може повністю пояснити феномен успіху, який формується під впливом значно ширшого комплексу соціальних, культурних і ціннісних чинників [8].

Серед сучасних українських вчених дослідженню соціокультурних трансформацій, змін цінностей, самореалізації особистості, життєвого успіху в реаліях українського суспільства треба назвати роботи Є. Борінштейна [9], Є. О. Лісеєнко [10], Т. Поплавської [11], ін.

Мета та завдання. Метою дослідження є філософський аналіз життєвого успіху на методологічних засадах холістичної методології.

Для досягнення поставленої мети передбачено вирішення таких дослідницьких завдань:

– визначити евристичний потенціал холістичної методології для дослідження життєвого успіху;

– проаналізувати життєвий успіх як соціокультурний феномен;
– розробити авторську модель холістичного дослідження життєвого успіху.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становить холістичний підхід, який дозволяє розглядати життєвий успіх як цілісну систему взаємопов'язаних соціокультурних, аксіологічних, онтологічних, екзистенційних і діяльнісних компонентів. Також використано системний, соціокультурний, аксіологічний, феноменологічний підходи. Застосовано також комплекс загальнонаукових і спеціально-філософських методів. Методи аналізу й синтезу використано для виявлення основних концептуальних підходів до розуміння життєвого успіху та їх подальшої інтеграції в межах холістичної моделі. Порівняльний метод дав змогу зіставити різні наукові концепції успіху та визначити їхні евристичні можливості й обмеження. Метод концептуального моделювання використано для побудови авторської моделі життєвого успіху як соціокультурного феномену на методологічних засадах холістичного підходу.

Результати дослідження. Теоретичне осмислення життєвого успіху доцільно розпочати з аналізу евристичного потенціалу холістичної методології. Поняття «холізм» (від грец. ὅλος – цілий, цілісний) сформувалося як методологічний принцип, відповідно до якого будь-яке складне явище необхідно досліджувати не через ізольований аналіз його окремих компонентів, а як інтегровану систему, властивості якої виникають унаслідок взаємодії всіх її елементів. Концептуальні засади холізму були закладені Яном Крістіаном Смутсом, який одним із перших обґрунтував принцип цілісності як фундаментальну властивість природних і соціальних систем [12]. Основні положення цієї теорії були викладені у його відомій праці «Голізм та еволюція» (Holism and Evolution), яка була опублікована у 1926 році. Подальший розвиток холістичної методології пов'язаний із загальною теорією систем Л. фон Берталанфі, синергетикою Г. Хакена, теорією складності Е. Морена, системним баченням Ф. Капри та інтегральною теорією К. Вілбера [13]. Спільною для цих концепцій є ідея про те, що складні явища не можуть бути адекватно пояснені шляхом аналізу окремих елементів, оскільки їхні визначальні властивості виникають лише на рівні цілісної системи.

Сучасна філософія дедалі частіше звертається до холістичної методології як до одного з найбільш продуктивних інструментів дослідження складних соціальних і культурних явищ [14]. Холістичний підхід застосовується для дослідження культури, особистості та складних форм людської діяльності, оскільки дозволяє виявити емерджентні властивості соціальної реальності, що не можуть бути зведені до характеристик окремих складових. Застосування холістичного підходу до дослідження життєвого успіху відкриває нові можливості для його філософського осмислення. Традиційно успіх інтерпретується як результат професійної діяльності, матеріального добробуту, соціального статусу або досягнення індивідуально визначених цілей. Такі трактування, хоча й відображають окремі аспекти успішності, залишають поза увагою взаємозумовленість внутрішнього світу особистості, її системи цінностей, культурної належності, соціальних відносин і конкретного історичного контексту. У межах холістичного підходу життєвий успіх розглядається як інтегральна характеристика людського буття, що формується у процесі взаємодії особистісних ресурсів, соціальних практик, культурних норм, історичних умов і ціннісних орієнтацій. Він не є лише кінцевим результатом діяльності чи сумою окремих досягнень, а постає як динамічний процес гармонізації різних вимірів людського існування.

З методологічної точки зору холістичний підхід відкриває можливості для інтеграції міждисциплінарних концепцій успішності. Він поєднує аксіологічний аналіз цінностей, антропологічне розуміння людини, онтологічне осмислення її буття, соціологічний аналіз соціальних практик та психологічне дослідження внутрішніх механізмів розвитку особистості. Саме така інтеграція дозволяє найбільш повно розкрити складну природу життєвого успіху як соціокультурного феномену, що формується на перетині особистісних прагнень, суспільних очікувань і культурно-історичних умов.

Перевагою холістичного підходу у порівнянні з іншими методологічними підходами полягає в тому, що він дозволяє інтерпретувати успішність як цілісний соціокультурний феномен, що виникає на перетині індивідуального та суспільного вимірів людського буття. Особистість

не існує поза системою соціальних відносин, культурних норм, історичних умов і ціннісних орієнтацій, тому її успішність формується як результат взаємодії внутрішнього потенціалу людини із зовнішнім соціокультурним середовищем. Успішність постає не лише індивідуальним досягненням, а й характеристикою гармонійного способу буття особистості, що забезпечує її самореалізацію, соціальну інтеграцію та творчу участь у розвитку суспільства.

Таким чином, холістичний підхід значно розширює традиційне розуміння успішності. Він дозволяє розглядати її як комплексний, багатовимірний і динамічний феномен, що інтегрує особистісні, соціальні, культурні, духовні та діяльнісні компоненти людського існування. Саме таке розуміння найбільшою мірою відповідає сучасним філософським уявленням про людину як цілісну особистість, здатну до самореалізації, творчості та відповідального конструювання власного життєвого шляху. Для філософського дослідження життєвого успіху холістичний підхід є методологічно продуктивним, оскільки дає змогу поєднати онтологічний, аксіологічний, антропологічний і соціокультурний виміри аналізу цього феномену.

Принципово важливим положенням холістичного підходу є визнання взаємозалежності внутрішніх і зовнішніх чинників розвитку особистості. Успішність формується не лише завдяки індивідуальним здібностям, мотивації чи особистісним якостям. Вона значною мірою визначається культурними нормами, системою суспільних цінностей, соціальними інститутами, історичними умовами, освітнім середовищем, професійною спільнотою та характером міжособистісної взаємодії. Саме тому однакові досягнення можуть оцінюватися по-різному в різних культурах або історичних епохах.

Життєвий успіх в межах холістичної методології розглядається як соціокультурний феномен, зміст якого формується у процесі взаємодії особистості із соціальним та культурним середовищем. Людина не лише прагне досягти успіху, а й засвоює культурні уявлення про те, що саме вважається успішністю, які життєві стратегії є соціально схвалюваними, які цінності визнаються пріоритетними та якими способами може бути реалізований людський потенціал. Таким чином, успіх виступає результатом не лише індивідуальної активності, а й процесів соціалізації, інкультурації та культурної комунікації.

Особливого значення в межах холістичного підходу набуває категорія гармонії. На відміну від традиційних концепцій, що вимірюють успішність переважно кількістю досягнень, холізм оцінює її через збалансованість розвитку різних сфер людського життя. Досягнення високих професійних результатів за умови психологічного виснаження, втрати сенсу життя або руйнування соціальних зв'язків не можуть розглядатися як повноцінний життєвий успіх. Навпаки, успішність передбачає гармонізацію професійної діяльності, сімейного життя, духовного розвитку, громадянської активності, фізичного здоров'я та психологічного благополуччя.

Зазначений підхід істотно розширює й аксіологічне розуміння успіху. Якщо в суспільстві споживання критеріями успішності нерідко виступають матеріальний достаток, престиж чи соціальна популярність, то холістичний підхід переносить акцент на внутрішню цінність людського розвитку. Успішною є не лише людина, яка досягла суспільного визнання, а передусім та, яка реалізувала власний потенціал, зберегла моральну цілісність, здатність до творчості, відповідальності та гуманістичної взаємодії з іншими людьми.

Даний підхід допомагає більш глибоко проаналізувати поняття успіху на трьох рівнях:

1) зовнішньому (діяльнісно-практичному, орієнтованому на досягнення конкретного результату);

2) внутрішньому, психологічному (передбачає врахування суб'єктивної задоволеності особистості досягнутими результатами);

3) аксіологічному (передбачає співвіднесення зовнішніх результатів діяльності та внутрішньої задоволеності з суспільно-соціальними ідеалами і морально-духовними цінностями).

На зовнішньому, діяльнісно-практичному рівні успіх фіксується через об'єктивно або соціально визнані результати життєдіяльності особистості. Йдеться про досягнення поставлених цілей, професійну реалізацію, кар'єрне просування, матеріальну забезпеченість, соціальний статус, суспільне визнання, реалізацію певних проєктів тощо. Однак принципово важливо, що результат сам по собі ще не є достатньою підставою для визначення людини як успішної.

Наприклад, високий професійний статус або матеріальний добробут можуть бути соціально визнаними показниками успішності, але не супроводжуватися особистісною задоволеністю, відчуттям сенсу чи внутрішньою гармонією. Тому важливим є другий, внутрішній психологічний рівень.

На внутрішньому, психологічному рівні важливими є суб'єктивна задоволеність життям, відчуття самореалізації, самооцінка власних досягнень, переживання повноти життя, внутрішня гармонія, упевненість у правильності обраного життєвого шляху, відчуття автономії та особистісної спроможності.

Особливість цього рівня полягає в тому, що соціально успішна людина не обов'язково є суб'єктивно успішною. Людина може мати високий статус, значний дохід і суспільне визнання, але не сприймати власне життя як успішне. І навпаки – особистість із помірними зовнішніми досягненнями може відчувати високий рівень життєвої реалізованості.

Але найбільш важливим для філософської інтерпретації життєвого успіху є аксіологічний рівень, оскільки він дозволяє перейти від питання результату і задоволеності до питання цінності та смислу досягнутого. Аксіологічний вимір передбачає оцінювання життєвих досягнень крізь призму системи цінностей особистості та суспільства: моральних, духовних, гуманістичних, соціальних, культурних. Наприклад, високий матеріальний статус може бути результатом професійної компетентності та суспільно корисної діяльності, а може – маніпуляції або порушення моральних норм. Формально результат однаковий – високий статус, але його аксіологічна оцінка принципово різна.

Філософське осмислення життєвого успіху на засадах холістичного підходу дозволяє запропонувати таке визначення життєвого успіху як соціокультурного феномену. На наш погляд, ***життєвий успіх – це соціокультурний феномен, що формується у процесі взаємодії особистості із соціальним і культурним середовищем, та проявляється у гармонійному поєднанні самореалізації, суспільного визнання, смисложиттєвих орієнтирів.***

Таке визначення принципово відрізняється від поширених трактувань тим, що розглядає життєвий успіх не як суму окремих досягнень, а як емерджентну властивість цілісної системи «особистість – культура – суспільство». Саме взаємодія цих компонентів породжує нову якість людського буття, яку неможливо пояснити лише психологічними характеристиками особистості або соціальними умовами її життя. Таким чином, холістичний підхід відкриває нові методологічні можливості для філософського дослідження життєвого успіху, дозволяє інтегрувати онтологічний, антропологічний, аксіологічний, екзистенційний та соціокультурний виміри в єдину концептуальну модель, що відповідає сучасному розумінню особистості. Саме ця інтегративність робить холістичний підхід перспективною методологічною основою подальших філософських досліджень феномену життєвого успіху.

Холістичний підхід дозволяє розглядати життєвий успіх не як окремий результат діяльності людини, а як інтегральний прояв її буття, що формується внаслідок взаємодії особистісних, суспільних та культурних чинників. У межах запропонованої концепції життєвий успіх визначається як інтегральна характеристика цілісного людського буття, що відображає рівень гармонізації цінностей, смислів, діяльності, соціальних взаємодій і культурної самоідентифікації особистості в конкретному історичному та соціокультурному контексті.

У структурі життєвого успіху, на наш погляд, можно виділити три взаємопов'язані рівні: ***особистісний***, ***соціокультурний*** та ***екзистенційний***.

Особистісний рівень охоплює внутрішні ресурси особистості. До них належать інтелектуальні здібності, мотивація, система цінностей, емоційний інтелект, креативність, рефлексивність, відповідальність, здатність до саморегуляції та саморозвитку. Саме вони визначають потенціал людини до реалізації власних життєвих цілей. Однак у межах холістичного підходу ці характеристики не розглядаються окремо, а у взаємодії між собою та з соціальним середовищем.

Соціокультурний рівень включає систему суспільних чинників, до яких культурні цінності, соціальні норми, культурні та освітні установи, ін. Саме вони визначають суспільні критерії успіху, можливості самореалізації особистості та механізми соціального визнання. Холістичний

підхід дозволяє розглядати культуру не лише як зовнішній фактор впливу, а як простір формування ідентичності, цінностей, моделі успішності.

Екзистенційний рівень відображає внутрішній смисловий вимір людського буття. До нього належать свобода вибору, відповідальність, автентичність, духовність, пошук сенсу життя. Саме цей рівень визначає якість життєвого успіху. Людина може досягти високого соціального статусу, професійного визнання чи матеріального достатку, проте за відсутності смислу життя та внутрішньої гармонії ці досягнення можуть не приносити їй відчуття щастя. Саме екзистенційний вимір інтегрує всі інші компоненти людського буття в єдину систему.

Таким чином, ключовим положенням запропонованої авторської моделі є розуміння життєвого успіху як *емерджентної властивості людського буття***.** У теорії складних систем емерджентність означає появу нової якості, яка не зводиться до суми властивостей окремих елементів. Аналогічно й життєвий успіх не є механічним поєднанням професійних досягнень, матеріального благополуччя, високої самооцінки чи суспільного визнання. Він виникає лише за умови гармонійної інтеграції цих складових у цілісну систему людського буття.

Висновки. Філософське осмислення життєвого успіху на методологічних засадах холістичного підходу дозволили розглядати його як соціокультурний феномен, який формується у взаємодії культурних, суспільних та екзистенційних чинників. Доведено, що життєвий успіх не є виключно результатом індивідуальних досягнень, його зміст визначається системою суспільних цінностей, культурними нормами, історичним контекстом, соціальними практиками та характером взаємодії особистості із соціальним середовищем. У цьому контексті успіх виступає не лише показником індивідуальної самореалізації, а й формою соціального буття людини.

Запропоновано авторське визначення життєвого успіху як *соціокультурного феномену, що формується у процесі взаємодії особистості із соціальним і культурним середовищем, та проявляється у гармонійному поєднанні самореалізації, суспільного визнання, смисложиттєвих орієнтирів.* Таке визначення дозволяє розглядати життєвий успіх як інтегральну властивість людського буття, що формується внаслідок взаємодії особистісних, соціальних, культурних та суспільно-історичних чинників. Холістичний підхід до філософського осмислення життєвого успіху долає традиційне протиставлення внутрішніх і зовнішніх детермінант успіху, оскільки виходить із принципу їхньої взаємозумовленості та взаємодоповнюваності.

Згідно авторської моделі холістичного дослідження життєвого успіху, цей феномен постає як емерджентна властивість відкритої системи «особистість – культура – суспільство». У цій моделі життєвий успіх розглядається як результат взаємодії внутрішніх ресурсів особистості, її ціннісно-смислових орієнтацій, діяльнісної активності, соціокультурного середовища та історично зумовлених суспільних умов. Культура, освіта, соціальні інститути, цифровізація, глобалізаційні процеси та сучасні суспільні трансформації визначають критерії успішності, впливають на життєві стратегії особистості та формують нові моделі самореалізації.

Інформація про використання штучного інтелекту. Під час підготовки статті інструменти штучного інтелекту не використовувалися

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Baumann D., Ruch W. The Hallmark of a Good Life: Introducing Fulfillment in Life. *New Ideas in Psychology*. 2025.
2. Zambelli M. et al. The Psychometric Network of Individual Flourishing Across Nationally Representative Samples from 22 Countries. *Scientific Reports*. 2025.
3. Joshanloo M., Weijers D. Ideal Personhood Through the Ages: Tracing the Genealogy of the Modern Concepts of Wellbeing. *Frontiers in Psychology*. 2024.
4. Ricoeur P. Oneself as Another. Chicago: University of Chicago Press, 1992.
5. Latour B. Reassembling the Social: An Introduction to Actor-Network-Theory. Oxford: Oxford University Press, 2005.
6. Taylor Ch. Sources of the Self: The Making of the Modern Identity. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1989.
7. Rosa H. The Uncontrollability of the World. Cambridge: Polity Press, 2020.

8. Veenhoven R. Conditions of Happiness. Dordrecht: Springer, 1984.

9. Боріштейн Є., Пальчинська М., Арапакі М. Людина метамодерну : соціокультурна трансформація & віртуалізація. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. Одеса, 2024. № 1. С. 72–80. DOI https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2024.1.10

10. Лісеєнко О. В., Анісімов О. О. Концепт життєвого успіху у філософському дискурсі. *Перспективи. Соціально-політичний журнал.* Одеса : Гельветика, 2025, № 3. С. 43-48. DOI https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2025.3.6

11. Поплавська Т.М. Щодо до дослідження національної ментальності: ціннісний аспект. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. Одеса : Гельветика, 2023. №2.С.50-56. DOI https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2023.2.7

12. McMillan, C., Main, R., & Henderson, D. (Eds.). Holism: Possibilities and Problems. London: Routledge. 2019.

13. Холізм (голізм) // *Філософський енциклопедичний словник* / В. І. Шинкарук та ін. Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України. Київ : Абрис, 2002. С. 700. 742 с

14. Pemberton, J. M. Temporal holism. *Philosophical Studies, 182*(9). 2025. 2443–2459

REFERENCES

1. Baumann, D., Ruch, W. (2025). *Osoblyvist dobreho zhyttia: Vvedennia poniattia povnoty zhyttia* [*The Hallmark of a Good Life: Introducing Fulfillment in Life*]. *New Ideas in Psychology*.

2. Zambelli, M. et al. (2025). *Psykhometrychna merezha indyvidualnoho protsvitannia u natsionalno reprezentatyvnykh vybirkakh iz 22 krain* [*The Psychometric Network of Individual Flourishing Across Nationally Representative Samples from 22 Countries*]. *Scientific Reports*.

3. Joshanloo, M., Weijers, D. (2024). *Idealna osobystist kriz viky: Henealohiia suchasnykh kontseptsii blahopoluchchia* [*Ideal Personhood Through the Ages: Tracing the Genealogy of the Modern Concepts of Wellbeing*]. *Frontiers in Psychology*.

4. Ricoeur, P. (1992). *Samyi sobi yak inshyi* [*Oneself as Another*]. Chicago: University of Chicago Press.

5. Latour, B. (2005). *Perekomponuvannia sotsialnoho: Vstup do teorii aktorno-merezhevyi* [*Reassembling the Social: An Introduction to Actor-Network-Theory*]. Oxford: Oxford University Press.

6. Taylor, Ch. (1989). *Dzherela self: Formuvannia suchasnoi identychnosti* [*Sources of the Self: The Making of the Modern Identity*]. Cambridge, MA: Harvard University Press.

7. Rosa, H. (2020). *Nekontrolovanist svitu* [*The Uncontrollability of the World*]. Cambridge: Polity Press.

8. Veenhoven R. (1984). *Umovy shchastya* [*Conditions of Happiness*]. Dordrecht: Springer.

9. Borinshtein Ye. (2024). *Liudyna metamodernu: sotsiokulturna transformatsiia & virtualizatsiia* [*The Metamodern Human: Sociocultural Transformation & Virtualization*]. *Perspektyvy. Sotsialno-politychnyi zhurnal*, 1, 72–80. [in Ukrainian].

10. Liseienko O., Anisimov O. (2025). *Kontsept zhyttievoho uspikhu u filosofskomu dyskursi* [*The Concept of Life Success in Philosophical Discourse*]. *Perspektyvy. Sotsialno-politychnyi zhurnal*, 3, 43–48. [in Ukrainian].

11. Poplavska T. (2023). *Shchodo doslidzhennia natsionalnoi mentalnosti: tsinnisnyi aspekt* [*On the Study of National Mentality: The Value Dimension*]. *Perspektyvy. Sotsialno-politychnyi zhurnal*, 2, 50–56. [in Ukrainian].

12. McMillan, C., Main, R., & Henderson, D. (Eds.). (2019). *Kholizm: Mozhlyvosti ta problemy* [*Holism: Possibilities and Problems*]. London: Routledge.

13. Shynkaruk V. I. et al. (2002). *Kholizm (holizm)* [*Holism*]. In: *Filosofskyi entsyklopedychnyi slovnyk* [*Philosophical Encyclopedic Dictionary*]. Kyiv: Abrys, p. 700. [in Ukrainian].

14. Pemberton, J. M. (2025). *Temporalnyi kholizm* [*Temporal holism*]. *Philosophical Studies*, 182(9), 2443–2459.

Anisimov Oleksandr Oleksandrovych
PhD Candidate at the Department of Philosophical and Sociological Studies
and Sociocultural Practices
The State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky»
26, Staroportofrankivska str., Odesa, Ukraine
orcid.org/0009-0001-2907-7576

HOLISTIC STUDY OF LIFE SUCCESS AS A SOCIOCULTURAL PHENOMENON

Relevance of the Study. *This article presents a philosophical interpretation of life success as a sociocultural phenomenon based on the methodological principles of the holistic approach. Classical theoretical approaches (axiological, systemic, phenomenological, and others) demonstrate limitations in explaining life success as an integral sociocultural phenomenon. This necessitates a theoretical and methodological reconsideration of the phenomenon of life success through the lens of holistic methodology. Unlike classical concepts, holism regards the individual as an open system that exists in continuous interaction with the social-cultural environment.* ***Purpose of the Study.*** *The purpose of this study is to provide a philosophical interpretation of life success based on the methodological principles of the holistic approach.* ***Theoretical and Methodological Framework.*** *The methodological framework of the study is grounded in the holistic, systemic, sociocultural, axiological, and phenomenological approaches, as well as the methods of analysis, synthesis, comparison, conceptual modeling, and theoretical generalization.* ***Research Results.*** *The study demonstrates that life success is not merely the outcome of individual achievements; rather, its meaning is determined by the system of social values, cultural norms, historical context, social practices, and the nature of the individual's interaction with the social environment. The article proposes the author's definition of life success as a sociocultural phenomenon that is formed through the interaction between the individual and the social and cultural environment and is manifested in the harmonious integration of self-realization, social recognition, and meaningful life orientations. An original holistic model of life success is developed, conceptualizing it as an emergent property of the «individual–culture–society» system, arising from the interaction of the ontological, axiological, anthropological, existential, and sociocultural dimensions of human existence. It is demonstrated that the sociocultural environment is not merely an external condition but an integral component of the formation of life success, shaping the system of values, meanings, patterns of behavior, and opportunities for individual self-realization. The study substantiates that the holistic methodology opens new perspectives for the philosophical analysis of life success in the context of global societal transformations, digitalization, and the value uncertainty of the contemporary world.*

Key words: *life success, holism, holistic approach, sociocultural phenomenon, values, culture, self-realization, personality.*

Дата першого надходження статті до видання: 20.07.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 13.08.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 02.11.2026